

MODUŁ IV: ROZPOZNAWANIE PREDYSPOZYCJI UCZNIÓW, WSPÓŁCZESNE DORADZTWO ZAWODOWE

Temat 1: Rozpoznawanie predyspozycji i talentów - wprowadzenie i ćwiczenia - **Prezentacja**

7 TALENTÓW, KTÓRE MA KAŻDY Z NAS

Projekt *Gry biznesowe* innowacyjną metodą edukacji ekonomicznej i rozpoznawania predyspozycji uczniów realizowany jest z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej.

7 talentów

spis treści

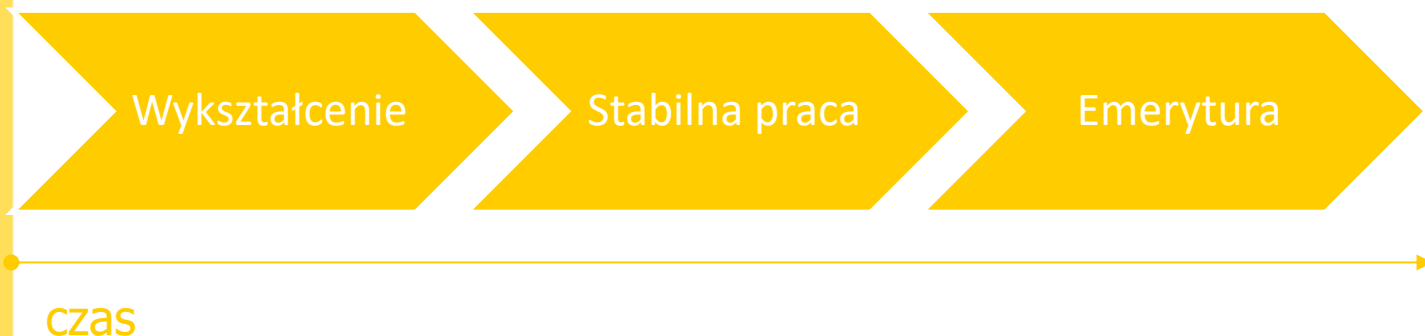
Co znajdziesz w tym materiale?

1. Rynek pracy – wczoraj i dziś
2. Rozwój kariery
3. Czym są talenty?
4. Charakterystyka talentów, które ma każdy z nas

Jak kiedyś wyglądał rynek pracy?

Jak byśmy chcieli, żeby wyglądał rynek pracy?

Jak naprawdę wygląda rynek pracy?

Jak wspomagać wybór / rozwój kariery?

Jak wspomagać wybór / rozwój kariery?

Planowanie kariery

Jaki człowiek chce być
i co chce robić?

- predyspozycje, zdolności, zainteresowania
- talenty
- pragnienia i marzenia

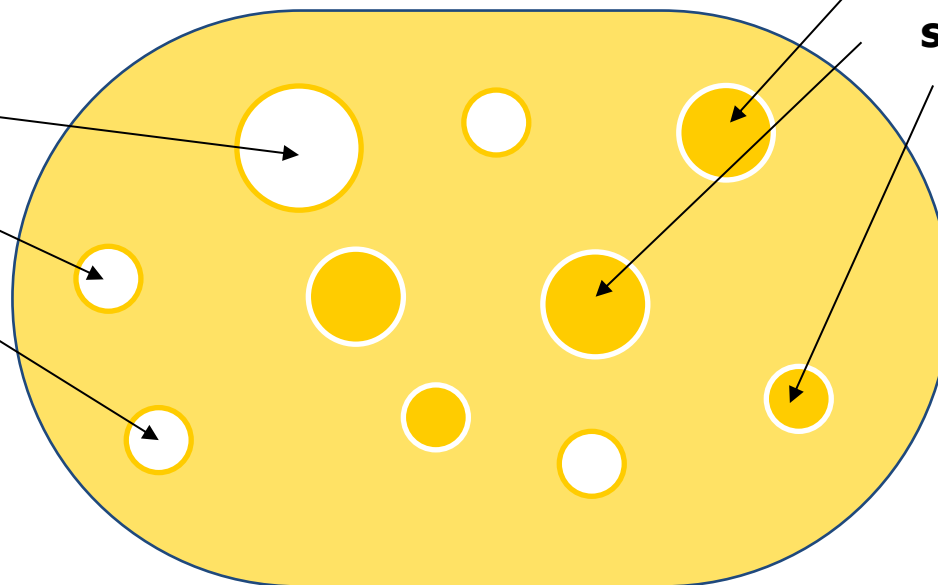

Talenty to nasze zalety

wady, czyli
to czego
nam brakuje

zalety, czyli
nasze
mocne
strony

potencjał osobisty

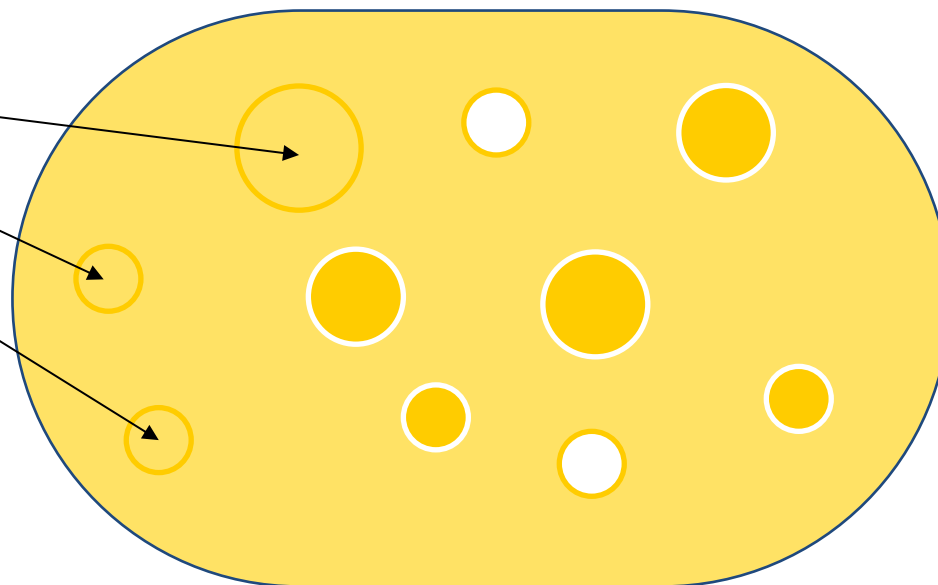

Skutki koncentracji na wadach

Wady, które pokonaaliśmy

potencjał osobisty

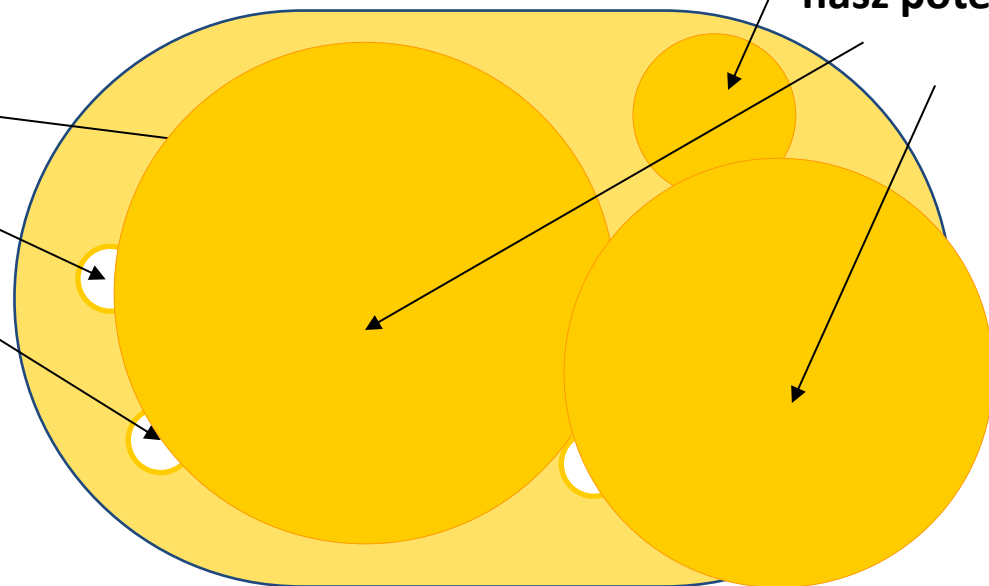
Skutki koncentracji na talentach

wady, które znikają

zalety, które rozwijamy powiększają nasz potencjał

potencjał osobisty

1. Wiedza i umiejętności

może potrafisz majsterkować...

może potrafisz szydełkować...

może potrafisz rozmawiać z innymi...

może potrafisz założyć opatrunek.

może wiesz, która godzina jest teraz w Wietnamie...

może potrafisz liczyć...

może potrafisz grać na bębnie od pralki...

może znasz historię ekspansję Złotej Ordy...

może wiesz gdzie leży Karaganda...

może potrafisz zbudować most...

może potrafisz coś, czego nie potrafi nikt inny...

Wiesz kim był Herakliusz...

2. Cechy

Bardzo podobnie jest z naszymi szeroko rozumianymi cechami:

- kreatywnością, spostrzegawczością
  - otwartością na innych, wrażliwością
  - aktywnością, odwagą
  - pracowitością, cierpliwością, wytrwałością,
- i całym mnóstwem innych pozytywnych cech, również tych odnoszących się do **naszego wyglądu**.

2

Wada, która
nas
najbardziej
denerwuje

Jaka cecha się
za nią kryje
lub może być z
nią związana?

Co z tym
zrobić i jak to
wykorzystać?

3. Jak lubimy funkcjonować (preferencje)

Oczywiście to, jak lubimy funkcjonować związane jest z naszymi cechami, jednak warto to podkreślić ponieważ bardzo często o tym zapominamy i nie zwracamy na to uwagi, a przecież najwyczejniej w świecie wpływa to na naszą codzienność, np.:

3

- osoba, która dobrze znosi hałas → ma predyspozycje do pracy na lotnisku
- osoba, która dobrze znosi nudę (np. osoba niepełnosprawna intelektualnie) → ma predyspozycje do pracy w szatni
- osoba, która odnajduje się w chaosie i nieuporządkowaniu → ma predyspozycje do pracy w środowisku twórczym
- osoba, która dobrze znosi mróz → ma predyspozycje do pracy na stacji arktycznej
- osoba, która nie brzydzi się widoku krwi → ma predyspozycje do pracy jako weterynarz

4. Życiowe doświadczenia

Nasze życiowe doświadczenia i to zarówno pozytywne, jak i negatywne mogą nie tylko pozwolić nam zastanowić się nad tym jakie mamy talenty, ale również same w sobie mogą być naszymi predyspozycjami.

I to zarówno **doświadczenia, które były od nas zależne**, do których sami doszliśmy (np. udział w szkolnym teatrze), jak i **doświadczenia, które nas spotkały, a na które nie mieliśmy wpływu** (np. złamana noga w podstawówce).

W jaki sposób nasze życiowe doświadczenia mogą być naszymi talentami:

- mogą nam pokazać jak funkcjonujemy w różnych sytuacjach
- mogą nam pokazać co dla nas w życiu jest naprawdę ważne
- mogą nas nauczyć nowych rzeczy, np. sposobów radzenia sobie
- mogą nas nauczyć przeprowadzać innych przez podobne doświadczenia

4

5. Motywy i wartości

Nasze motywy i wartości, czyli coś, co kieruje naszym życiem i jest dla nas ważne również może być naszym bardzo ważnym talentem, dlatego że, te sprawy **mają olbrzymią siłę nadawania nam motywacji.**

Jeśli odkryjesz coś to jest dla Ciebie w życiu naprawdę ważne (np. rodzina, miłość, pomoc innym) możesz mieć ogromną siłę do realizacji tego **nawet, można by powiedzieć, wbrew sobie,** np.:

- jeśli uznasz za ważne przeprowadzenie zbiórki funduszy dla potrzebujących dzieci **będziesz w stanie przewyciężyć** swój lęk przed ludźmi i wystąpieniami publicznymi
- jeśli uznasz, że chcesz stworzyć dzieło (np. program komputerowy, wiersz lub pracę magisterską), **to będziesz siedział nad nim całą noc** i zapomnisz o tym, że jesteś głodny i że trzeba włączyć ogrzewanie
- jeśli uznasz, że jesteś jedyną osobą, która jest w stanie znaleźć lekarstwo na nieuleczalną chorobę, **to zapomnisz o tym, że jesteś leniwy** i nie chce Ci się prowadzić badań

6. Szczególne predyspozycje

Na opisanie naszych szczególnych predyspozycji, możemy zaproponować bardzo ciekawy termin tzw. „**sweet spotu**” (Lucado, 2013).

6

Pojęcie to odnosi się do gry w golfa (ale używane jest również w innych sportach, gdzie uderzamy czymś w piłeczkę, np. rakieta lub kijem) i opisuje takie miejsce na główce kija (head), które uderzając w piłkę przenosi na nią maksymalną energię, tzn. środek ciężkości główki kija uderza dokładnie w środek ciężkości piłki (piłka jest kulą, a więc jej środek ciężkości jest dokładnie w jej środku, natomiast główka kija ma kształt nieco nieregularny, dlatego znalezienie i wykorzystanie **sweet spotu** nie jest łatwe).

W sensie geometrycznym **sweet spot** jest więc punktem, a więc jest maksymalnie mały.

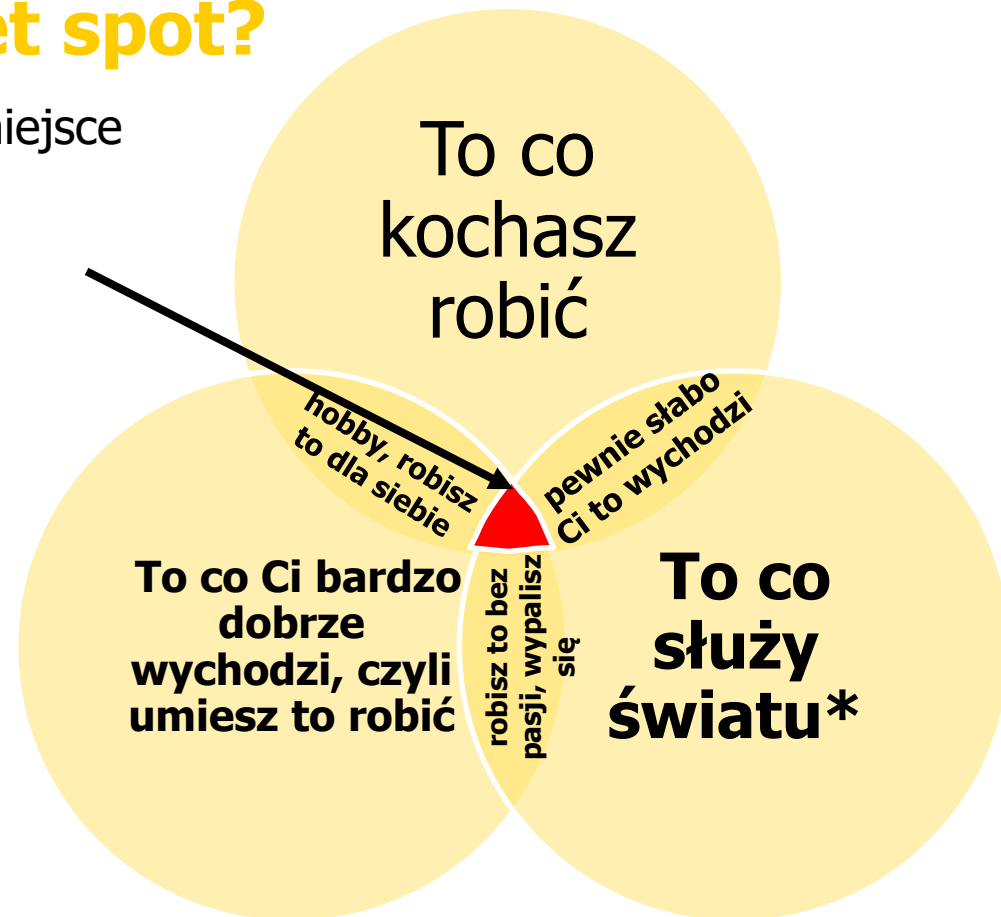

Jak znaleźć nasz sweet spot?

Sweet spot to miejsce na połączeniu następujących trzech obszarów:

6

* Warto zauważyć, że jeśli coś służy światu, to ludzie będą Ci za to płacić, ponieważ będziesz odpowiadał na ich potrzeby i rozwiązywał ich problemy.

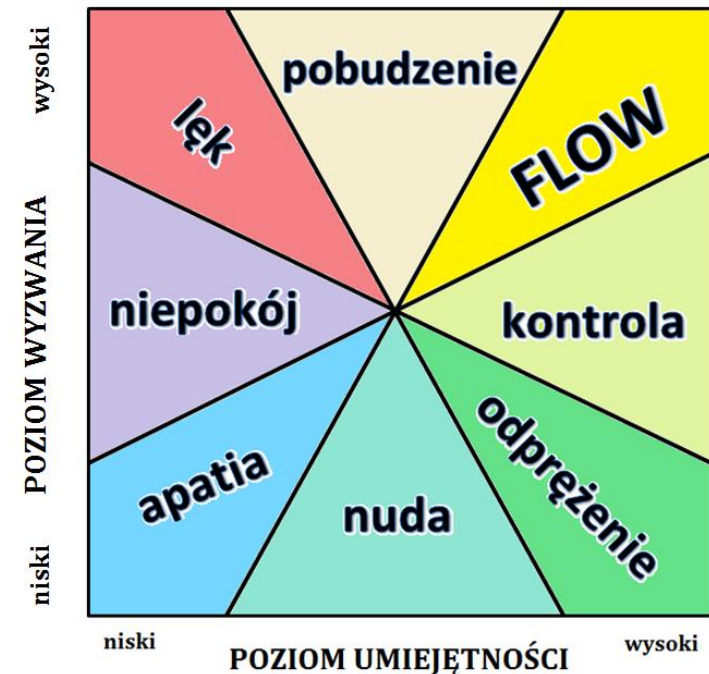
Sweet spot a stan flow

Najintensywniejszym stanem motywacji wewnętrznej z jakim możemy mieć do czynienia, jest opisywany w literaturze stan *flow* (Csikszentmihályi, 1990).

6

Stan ten jest połączeniem maksymalnego poziomu wykorzystania posiadanych umiejętności oraz poczucia wyzwania.

Zadanie, które związane jest z tym stanem, jest więc postrzegane przez osobę jako **bardzo trudne**, ale jednocześnie **bardzo wciągające**.

7. Marzenia

Każdy z nas ma dwa rodzaje marzeń:

- 1. Marzenia realistyczne** – dotyczące tego co chcę i naprawdę mogę w swoim życiu zrobić – motywują nas do działania
- 2. Marzenia ucieczkowe** – dotyczące wyobrażeń nierealnych, fantazji oderwanych od rzeczywistości, ale pozwalających lepiej się poczuć

Oczywiście u każdego z nas te dwa rodzaje marzeń są nasilone w różnym stopniu, u jednych bardziej, u drugich mniej, a w związku z tym, nieco upraszczając rzeczywistość, możemy ludzi podzielić na 4 grupy:

wysokie nasilenie marzeń ucieczkowych

7

Pod nazwami poszczególnych grup opisano wyniki badań odnoszące się do nastawienia wobec przyszłości uzyskane w badaniu 413 uczniów szkół średnich.

W nawiasach podano liczbę osób w poszczególnych grupach (Czakov, 2014).

niskie nasilenie marzeń realistycznych

Ucieczkowi

(18%)

- Słaba kontrola marzeń
- Niesprecyzowane cele życiowe
- Niska postrzegana szansa realizacji celów
- Niska motywacja do realizacji celów
- Wysoki lęk przed przyszłością
- Niskie zadowolenie z życia
- Niska motywacja osiągnięć

Żyjący teraźniejszością

(32%)

- Mała częstotliwość marzeń

Marzyciele

(27%)

- Duża częstotliwość marzeń

Przyszłościowi

(23%)

- Dobra kontrola marzeń
- Sprecyzowane cele życiowe
- Wysoka postrzegana szansa realizacji celów
- Wysoka motywacja do realizacji celów
- Niski lęk przed przyszłością
- Wysokie zadowolenie z życia
- Wysoka motywacja osiągnięć

niskie nasilenie marzeń ucieczkowych

wysokie nasilenie marzeń realistycznych

7

Z powyższego wykresu wynika to, że bardzo duża część młodych ludzi w ogóle nie myśli o swojej przyszłości i żyje teraźniejszością (32%), duża grupa myśli o swojej przyszłości zarówno w wymiarze realistycznym, jak i nierealistycznym (27%), część charakteryzuje się marzeniami ucieczkowymi (18%), a jedynie 23% charakteryzuje się marzeniami nastawionymi na realną przyszłość.

Ważna uwaga !

Obydwa rodzaje marzeń są ważne i mogą nam mówić coś o nas: o tym co jest dla nas ważne, co nas motywuje, co chcemy w życiu osiągnąć – przy zastanawianiu się nad naszymi talentami warto je przanalizować pod dwoma aspektami:

1. Jakie motywy leżą u ich podstaw?
2. Co jest w nich realnego? i co możemy z tym w życiu zrobić?

7 talentów

1. Wiedza i umiejętności
2. Cechy
3. To jak lubimy funkcjonować (preferencje)
4. Życiowe doświadczenia
5. Motywy i wartości, którymi żyjemy
6. Szczególne predyspozycje
7. Marzenia i pragnienia

